

vis ibi sanctitas pertinere posset ad promissa jurataque opera, sicut proxime ante dictur: **DEUS** **fidelis** **in omnibus verbis suis**. Quæciam nova ratio effet pro brachio sancto, scilicet ad indicandum, quod eadem Maria adjecta est in cantico a. scut locutus est ad patres nostros, Abramam, & **Clementem** ipsius, quod item in suo Zacharias nominatus iurandum juratum ad Abramum. Latinus quidem iuramentum epitheton proprium est ut dicatur **sancuum**, quia religiosum, & præterea tamquam **sancitum**, ratum, firmum. Ultimam rationem attingit Hugo; sed tropologiam. Vale per dexteram propterea, per brachium, quod nempe iunatur pro profectis, ad veritatem intelligi, iuxta illud et leva eius fuit capite meo, & dextera illius amplectatur me: Item cantari docet cantico triplici laudis, orationis, confessionis peccatorum; & hoc ultimum novum esse, qua innovari, atque per idem salvare peccatores in utroque statu prospicit, & advertit: dicti autem ab actione **sancuum**, quoniam ad veritas facit factos, neminem esse, cui nos non resurreximus, & quia modum istum salutationis per adverba Dominus praedicavit, & per alias praedicari fecit; & penitentiam agite, &c. Non est contumeliam Iponus ponit **ignaculum super cor**; vult præterea ponit, ut **ignaculum super brachium** tu, in sanctis in corde, & opere, acque expellere sanctitudines in utroque velum innumifat, & immagines, ut ergo declarat ambrosius g. ut Graecos & alios omittant. Accordatis tenui postulamus accipere, quod CHRISTUS relungens dexteram sibi favalit, & brachium sanctum suum, que in cruce prius affixa, posita ligata, & inclusa populehu fuerunt.

Vers. 2.) Notum fecit Dominus salutare suum : in conspectu gentium reuelavit justitiam suam.

*Vers. 3.). Recordatus est misericordiae suæ & veritatis
suæ domui Israel.*

Mirabilis & salutem faciam à DEO, virtute propria
exercita, brachii, sancti filii, nunc exponit magis,
ut ea Deum nostra fieri volenter,urque Gentes intellegent,
quantum adhiberet ipse cùm benigna liberations, five sua
ipius Davidis, five Hebrei populi de captivitate. Egy-
ptiaca, &c quia Treverus sur alia, iustificari, respedit uero ho-
rum iniuste in prumentium, vel Davidem, vel populum;
præterea quo pacto coniunguntur cum misericordia fidelis-
tatem promitorum,qua fecit eidem, aut Davi de proper
populum, aut populo ipsius aut patribus sanctoribus. Dedi-
catus sit innoratus, ac penit oculi patruere omnia ubi-
que degenerant, quam potenter, & præclarè conculterit suis
Diosi latorem, atque de maximis periculis liberatos, ma-
ximus quis beneficiis & beneficiorum & periculis tandem fuerit
innocentio populi Dei, qua sub tyrannis suppremis, op-
pressaque latebat. Allegorice tria expositi de salute
per Christum, in qua feliciter merito praebuit pecu-

ga fiducia, quorum erant prouisa, ut Paulus philosopha-
tar. & item in qua veluerit non sola poterit agere, sed
etiam fratrum intercordia in humanis liberando genere, sed
praterea iustitia ad verius Patrem, & diabolum, ut sati-
faceret pro peccatis, ac reatu omnium hominum, & fo-
luto prece comparareetur reconciliatio cum Deo, & jus
ad aeternum regnum.

*Nec non fecit Dominus salutare suum.) Chaldaice redi-
tionem suam, vel Pater nouum fecit Iesum Filium suum,
vel Trinitas tota efficiente operata opus incarnationis
vel Iesu ipsius salutare suum, five salutare, quia matutin
contulique mundo Creditus Hieronymus notat in He-
breo legi / **ESUM** suum, & ubiquecumque salutare dicitur
poniti in Hebraeo Iesum Hoc non dicitur versus Hieron.
quia pro salutari legi est **ESUS**, festinabub femininum
nomen, sive autem semel expeditum nomen **Iesu** in Hebreo
nam nomine est **YHWH** scilicet **Greco** **carr** Purai Ribe-
ta K poster à Propheta ipium **Iesu** nomen proprium ex-
presum, quod ab Hebrews ab aliis variis foli, & in titulo
crucis legitur **YHWH** scilicet **tribus** litteris & Augusti mis-
Magis probatur ut à legato in eodem Propheta nomen
quod est nobis amiculus, & dulciss. Ireneus in doce de
Christi dicti haec nomina, **Iesus**, **Salvatoris**, **salutatis** :
esse **Iudaeus**, quia **caro** est **adventorum**, quia **Filius Dei**, fa-*

in Jacob) mente fuit misericordia sua Jacob, & ad dicitur Elias, & videtur etiam in textu Graco επι λαον, nec non in Arabico, & Ethiopico; quod Hieron. dicit a se loquuntur. Puto glossa esse deinde aquilonem ut responderet domui suae, in sequenti membro. Ambrosius recitat promissum factum Patriarcha Jacob 6. Et regnus faciem in genere magnitudinem tamen intelligitur de multiplicando Hebreis in Egypto. Cetera qui dictam legctionem retinent, explicant de populo Christiano, cui ipsi actualiter conuenient appellari Iacob, & Israel, juxta horum nominum etymologiam, hoc est, maligni et amonis (upplatis a storem, v. scilicet armis, & per interiores os anima), quanto humana patitur fragilitas. De contemplatore, sequuntur enim tria notatioria, scilicet quam a libi reselli. Quod si per Jacob, ut alias tria notavimus intelligamus, sicut recte congruit Deum super misericordia honorare: Domini autem Israel comprehendimus promissiones Patrum eis, & veritas eius veracitas, & quod ad delitos suos adimplendis, de qua membro sequent. Hoc acto data veritas Jacob, & misericordia Abraham, quae iurata est Deus Patribus. Deinde videatur in canticu suo humiliata, verbum illud, ut scilicet Iacob fuerit suum respondens: mihi miserere de sue. Ut sit prima recte respondere posse illis, sed ueritatem filii docebat eis, & item alia, sicut sanctus Augustinus: Pauperes nos, fratres, & veritas eis domini Iacob. Videbam tam diu differentes Deus incarnationem, oblitus misericordie, & continebat in misericordia suam. Deinde videatur, ut scilicet recordari dicatur, docuimus non uno loco alijs. Caussa reparacionis nostra non est nisi misericordia Dei, ut scribit Leontius: propriece primus locus nunc est relinquit, & his camenis in uno Cantico Maria recipiat: charias aitem cecidit scilicet misericordiam DEUM cum caribus, & memoratus reformatum sui facili. & Iuris iuramentum prouerauit ab Abraham. Quare quamvis si fieri comparati populi Hebrei cuin gentili, huic magis misericordia, illi compater potius veritatis promulgatio, ut iam non semel dixi cum Paulo 4: ab omnibus mislimonibus utrumque intervenire respectu erat debet, cui misericorditer promissa sunt facta. In illius reparationis quoddam quasi signum fuit dilectio quamcum humanitatem inuerterat digito hypothesi, & cum carne pugnassemper & timeret, aduersus uultus Patriorum, & avocatos aquarum, umm, mediator Dei, & bene-
479

Venerunt omnes termini terra salutare Domini nobis.) Ceteros monachos soleo lequi translationem veteris auctoritatis Romani Palaestri, nec non Hieron., habent hanc, sive nomen minimus, nomine de quibus simboli vel termini terra alli- falmis primi regnum. Vide oculis corporis Simonis Petri, alii, qui postea vixerunt cum Christo, et idem beatus videtur, sed quia videndo, (quod pia affectio solis agnito fuit,) et beatitudinem cuiusdam loci, creduntur. Vident oculis fidem, & in pietate qui nunc cre- vit, viatur peccata in re fariegerus ad faciem si bene pro- fides, credendo, Vixerint, operibusque fidei re- detine; quamvis besti qui sciam faciem suam, et dixim Simeon complementum varicini vident, & Loris in 8d. Tom. III.

Cit. Fann. confestus. Disi problemata ratione niam reddit. Aproceraveruntur & factum quando alii de peccatorum profundis liberari sunt per scriptum, si pat cum Deo & Iesu & frat. & frat. & tuba, si imperatur diabolus: nonum de Salvatoris conceptione: & accunam ortu gratiae, quod a iudice, illi cantuus Zacharia, illud Maria: undicimus de vita eius, & velut omnia spiritus ienit rubridi luna, & radiis virtutibus de propria te vider obvile, & illa ruborensis cum humido crastine, & pinnule pelis, egenus mala pectus claritate.

Vers. 4. Jubilate Deo omnis terra, cantate, & exultate, & plalite.

Quam mirabiliter, & ne inefabiliter gaudendum sit, signa hae gaudi ex-servata ostendunt, ut Grecorū, quac prostrata, docet. Victoriales ha vi- denar voce, pietatis denotare victoriam, & populum Hebreum, aut Davideum de hisbū triumphante, & Iudeis his typis genitum humanum rotum ducis. Chilis virtute, ac potencia liberarum & redemptorum. Similes adhortaciones, & proponentes jam aliis in placentur, & hic etiam postea vicit. & Psalm. 99. & in 105. f.

Jubilate Desponsi terra.) In Piatlero vetero & apud Anz. & Arnobium, unius Chaldi, omnes historias & ab aliis Angustius, & plalite Domini omnis terra. De verbis Υπνοις της κορνεως, & οδοντων dictum est, & ab aliis της κορνεως επι της αντεπικουμενης. In verbis illis verius, & legemnum obserbar Aygagius mystice gratiarum Actionem pro beneficio regenerationis, & pietatis actionis fatum mentis exaltatione, carnis subjugatione, quam in monte pueris, & aliis: ut ipsi dixerint in Deum, dicunt dicitur, iudicant, & in eis dicitur. Divis mandatorum obseruacionem, ibi fluminis plauderunt, &c. Paterio, in Hugo notari, primo verbo exigit Iacob in corde, secundo & tertio in ore per plalite, & cithara, ut cum carnis mortificatione, & quam reperiit idem cithara nomem, ut in mortificatione carnis intenti & afflictionis per vocem plalite, ut predictatio hoc ex oratione conjuncta, per tubas dulcissimas, ut invenimus in dicto predicationis modo. Apofolos & martyres quoque intulit malles persecutionis vocem της κορνεως, ut etiam confessores, & doctores, qui in Spiritu fortitudine preter carnis vicerunt. Hoc ultimum placuit Auguano, Rickleis, & aliis. An etiam judeis cantare, cithara, plalite his repetimus, vilius quinque illa verba, que dicebat Paulus velle te sensum in Ecclesia loqui & respondere autem indecum corditem instrumenta hic polli, & tubas amplificem, tubam duplizem, & plalite ipsius impetu, primi tubarum esse juborum, secundum nostrum in companionem, secundum aliis opus milicioris, tubas dulcissimas. Predicatorum statum in advenitatem, ut sint pates patentes in annuncianti. Forma tuba & corne, ut non rursum in prosperitate, ex finit continentes, & a carnis fecerit, sicut cornu, in formam omnium alius predicaverint, reprobo efficiantur, nisi caligine & cithara.

In cithara & voces plalite. Hieron. & voces canticis. Alii, in canticis magis, & canticis vox. Reperto cithara & canticis, & tubis quid & aliis, ut vero intercessione cum organo, vocis apta conformantiam, & in cithara vox plalite, ut junctio ore humano pronuntiationis, & quae contentum editur Chaldaica in cithara, & voces plalite, vel vox translatione Nechensis, in cithara & canticis, quam tamen vocis omnino finit. Hieron. Indicat jama ista tropologia, ut cithara plalitus adiutor, id est, voci opera, tradit ab Augustino ponit tantum, sed in quodam lemmone, qui videtur potest ex illo commentator deponens utroque namque in loco de Job. Docere qui cantat, & operatur, plalite in Piatlero, & cithara qui plalite in Piatlero, divina ex celo verba canet; qui operatur manus, humana opera perficie posse filariet, ut opera militaris propter Deum, qui diligat bilorem datorem habet filii factum deparet quod fit alios: Joba tribulatione dicitur ubi tuus fusile ut eff tribulatio, fusile productus, & profectus, & diligenter, & inviter, dulciter, fortiter, & nus, quin dixit dominus deus, & sic item locuta est quod Joba & iusta in tribulib[us] vultibus, & bona dulced[em] talique fons quamlibet dei intentio excitat posse: malum nus, tanta, & tuba, diabolum, contrarium est. Affectu præter exemplum Pauli, cuius tuba per mallem angeli Satana, & similem carnis, & oranti, & auferetur, fabricator Deus respondet, velle te tundens tubam perticerre, & ut non impedit virum peritiam: ac tubam quoque illam sicut Eilem bene tonuisse, quoniam diceret, quando infelix, sicut & tenetum. Sed quod armet ad cithara, quoniam pluribus & secundum proprium profectum f. & tertium cuius praedicta sit potest: ex quatuor ob aliorum profectum atque strenuacem, & quatuor, quod prolem spirituali

conferunt. & cithara in canticis, & in vobis. Ait. Etiam in Marcellis. Sed hoc non fatis exprimitur Hebreos propterea illa: quum sumper quo uocem iustit, aut quoniam & emperior hoc tandem sum proptere, q. Non tam digna distingue canticorum quidem, que respondent quondam modo totum plamis qui appellantur canticis gradus. Trae in Hugo, & cur cantate, ac exultare debemus: prius canticis post exitum de mari rubro, docet conuenientie librationi nostra peccatis & secundum proprium profectum f. & tertium cuius praedicta sit potest: ex quatuor ob aliorum profectum atque strenuacem, & quatuor, quod prolem spirituali

prodest, si casus, si si longus in elemosynas, & in vobis. A propriis Hebreis Τύποις sciphas dici, Graeci δράμα: sequitur tibi prodest si ex chordas integras habueris, & una ruptam. Mylicas alias cithara acceptiones alibi prolecti sunt. Attendit in eadem Greveus a hoc loco in amissione latam ac vento plenam, id est, sensualitatem, que incedit per vitam perditionis latam b. & post vestram capitem, in qua sunt chordae, nempe rationem cum virtutibus, & supremam, videlicet syncretus: sonum sensualitatis beatitudinem, ac plalite, quam subtiliter ratione, & eaque intercessione juxta illud, & inter meus ad strobas quasi cithara / orabit: his hinc recipit cithara, proper mortificationem concupiscentias, & curiositas, vocem plalite, et manifestacionem laudes, & devote operationis. Euthymius & Nicophorus in cithara factivas virtutes, voces omni contemplationem agnoscunt. Bis postam deniq: rectuli citharam versu. ex Flugone, ob a fiduum mortificationis studium. Arguanat ut laudetur Deus mortificationis nostra carnis atque pro Christi incarnatione & cruce. Valentia in his; & lequemus confidant modos, quibus colatur Christus in Ecclesia, jubilo interior gaudii pro nostra liberatione: vocis expressione confitendo beneficia: cum cithara fidelis Trinitatis spes & charitas, & chordarum docem per accipitorem; cum tubis dulcissimis predicationis Evangelie, legis, qui purgata est a ceremoniis veteris per ignem, & maleum passionis Christi atque marum: cum voces tubae cornu pastoralis, & plalite.

In tubis dulcissimis.) Hieron. ab solito in tubis. Alii, in tubis classis, vel in buccinis, vel onate tarantulas. Additum est epitheton dulcissimis, & exarctis: quum sit simplex Hebrei, nomen Τύποις citharoth, arthron onato peicum, scilicet tarantulae significans tubas ex quois metallo. Idem epithetum additur in libro Numerorum, ubi agitur de tubis argenteis, quia sola materia malea quidam significari tubas putant dicto nomine. Iohannes quidem, & Suidas quod post illum autorem. Moylem facit buccine ex argento quam Hebrei vocant arctozes, hoc est, ut prius dixi Τύποις hastab, cujus verbo forsan describitur, & dum non sit ex nulla alia materia metallica facta, & utrumque fieri potuisse. Distinguere explicat Serarius noster non in indigent ut tubarum genera ratione, formae, materie, nisi hominum illas inflatur, vel qui ad inventio- rumpotest ratione toni. Hoc loco Arnobius tubis suis docet bellis victoriam declarari. De bellicis tubis mentio est in libro Numerorum i, quoniam scilicet exeedum erat contra hostes, & in priori ad Corinthios epistola. & Posse etiam ceder in canticis inter sefivas, & lacras, de quibus tam credo mentio sidem valet memoratio ac rusa vociferatio: n: idemque festum quodam erat, cui nomen a tubis, ut alias quoque docui.

Prius mystica, qui prius attigit. Graci designari voluntarii Apostolos, & succelfores. Euthymius item, & Nicophorus Evangelia quatuor, que dicantur tuba dulcis, & quoniam a Spiritu Sancto fabricata sunt, & acta: tuba nostra proper concordant, & canticis animata, quia tuba canticis animalium cornibus efficitur.

Et voces tubae cornes.) Hieron. & clangore bucinis. Hic enim adiectum est epithetum cornes, & spiculis Τύποις, hisbū quod proprio significat cornu tuba. Cornu recurrunt, quod tuba modo inflatur, Latinis propriis buccinam vocant, & buccam, qui vocis secundum sonum similis est buccis, & buccinam, licet non solam cornem tubam significet. Erat hanc tuba vel ex cornu bovinu, quod ait Diidorus & spacio invenit, & cornibus bonis tuba emittente vel ex articulo: quo pacto Gedonis milites Joephilius in manibus habuisse scribit quod non arieti cornu, sed alicuius animalium cornibus, ut hircorum ageret, & venientibus animalium cornibus, ut venientem ageret, & vegetis. Nonne cornu quandoque simpliciter pro cornis tuba usurpat, ut a Varrone, Virgilio q. Ovidio, Horatio, Perio, Tacio u. Propterea & Lucrezio, & Lycio, & aliis. Si etiam loquuntur Graci, ut quem prodit Athenaeus, & rupes regias suisse respondeat ad Ἀρχαρα, Tycheroni invenientem cornua & tuba, inde cornicines, sicut & subcines a tuba, quoniam altera quandoque uter contum vetteri, contulendu. Vegetus b. & cum Alex. Neapolitano Tiraquellus. Sed & Syriac in priori ad Thebalionenses epifola a vocatur Τύποις Karne, quia tuba, & canticis της Καρνη. Idem Serarius, quem prius nominavi, p. inuidet mihi probilorem effici tentiam, Jolue tubas, quatum clangore Jerichonem fecerit, cornues suisse, ac ex artificio cornu confitit: fecit quibus Jobelus indicabatur. Hieronimus buccinam docet esse paloram, cornuque recurvo effici, & Lorini in psal. Tom. III.

